

Pamiętamy o ofiarach holokaustu

27 stycznia, w Międzynarodowym Dniu Pamięci Ofiar Holokaustu, w Toruniu oddano hołd ofiarom nazistowskiego terroru. Delegacja z miasta oraz województwa kujawsko-pomorskiego złożyła kwiaty i odwiedziła najważniejsze lokalne miejsca pamięci: obelisk w Chorabiu, mogiłę zbiorową na Cmentarzu Komunalnym nr 2 w Toruniu oraz miejsce dawnej synagogi przy ul. Szczytnej.

Toruńska delegacja z Przewodniczącym Rady Miasta Torunia Łukaszem Walkuszem, zastępcą prezydenta Torunia Rafałem Pietrucieniem, Honorowym Obywatelem Torunia Janem Wyrowińskim oraz sekretarzem województwa kujawsko-pomorskiego Markiem Smoczykiem złożyła w Międzynarodowym Dniu Pamięci Ofiar Holokaustu

kwiaty w lokalnych miejscach pamięci. Delegacja była przy obelisku w Chorabiu, mogile zbiorowej na Cmentarzu Komunalnym nr 2 w Toruniu oraz miejscu dawnej synagogi przy ul. Szczytnej. Jan Wyrowiński przypomniał zebranym oraz młodzieży ze Szkoły Podstawowej nr 3 krótko historię miejsc oraz złożył na mogile zbiorowej na Cmentarzu Komunalnym kamień symbolizujący pamięć, szacunek i trwałość dla zmarłych. Na cmentarzu pojawiła się również tablica informująca o miejscu pamięci.

II wojna światowa przyniosła Toruniowi oraz regionowi Pomorza i Kujaw tragiczne doświadczenia związane z niemiecką okupacją i realizacją nazistowskiej polityki rasowej. Już jesienią 1939 roku rozpoczęły się represje wobec ludności żydowskiej - aresztowania, konfiskaty mienia, wysiedlenia i akty terroru. Toruńscy Żydzi byli stopniowo pozbawiani praw obywatelskich, izolowani z życia społecznego i gospodarczego, a następnie deportowani do obozów pracy i obozów koncentracyjnych lub mordowani na miejscu.

Szczególnym miejscem pamięci jest obelisk w Chorabiu, upamiętniający ofiary filii niemieckiego obozu koncentracyjnego Stutthof – Baukommando Weichsel (OT Thorn). Obóz powstał we wrześniu 1944 roku i przebywało w nim około 1700 kobiet pochodzenia żydowskiego z wielu krajów Europy. Więźniarki zmuszane były do ciężkiej pracy fizycznej przy budowie umocnień wojskowych. Podczas likwidacji obozu 18 stycznia 1945 roku zamordowano 152 kobiety, a pozostałe deportowano.

Po wojnie szczątki ofiar przeniesiono do mogiły zbiorowej na Cmentarzu Komunalnym nr 2 w Toruniu. Mogiła zajmuje powierzchnię 0,0045 ha i została oznaczona betonowymi płytami oraz granitową tablicą pamiątkową. Spoczywają tam kobiety różnych narodowości pochodzenia żydowskiego – ofiary obozu w Chorabiu. Miejsce to jest dziś ważnym punktem lokalnej pamięci o losie kobiet zamordowanych w ostatnich miesiącach II wojny światowej. Ważnym symbolem pamięci jest także miejsce dawnej synagogi przy ul. Szczytnej - zniszczonej przez Niemców we wrześniu 1939 roku jako element planowej likwidacji żydowskiej obecności w mieście. Synagoga, wzniesiona w połowie XIX wieku, była jednym z najważniejszych symboli obecności i życia religijnego społeczności żydowskiej w mieście. Przez dziesięciolecia pełniła funkcję centralnego miejsca modlitwy, edukacji religijnej oraz integracji toruńskich Żydów. Zniszczenie synagogi miało charakter demonstracyjny i było elementem zaplanowanej polityki mającej na celu wyeliminowanie śladów obecności Żydów w przestrzeni miejskiej oraz zniszczenie ich wspólnoty religijnej i kulturowej.

Obchody 27 stycznia przypominają o zagładzie sześciu milionów Żydów oraz innych ofiar nazistowskiego terroru. W Toruniu i regionie kujawsko-pomorskim są one okazją do refleksji nad lokalnym wymiarem holokaustu oraz do podkreślenia znaczenia pamięci i edukacji historycznej.

Fot. © UMT 2026 autor: Witold Szabelski, licencja: CC BY-NC 4.0

- [Powrót](#)
- [Udostępnij na: X](#)
- [Udostępnij na: FB](#)
- [Drukuj](#)
- [PDF](#)